

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ

Статтю присвячено дослідженню аспектів загальнотеоретичних і законодавчих підходів до розуміння й вивчення діяльності адвокатури. Визначено проблемні питання реалізації окремих принципів адвокатської діяльності. Підсумовано, що важливим аспектом для адвокатури є поліпшення на законодавчому рівні регулювання питань гарантій і прав адвокатів.

Ключові слова: адвокатура, адвокатська діяльність, принципи адвокатської діяльності, адвокатське самоврядування, професійна діяльність.

Постановка проблеми. Правова ситуація, яка складається в нашій державі в результаті суттєвих змін в економічній та політичній площинах, що у свою чергу спричинило зміни в усіх сферах діяльності суспільства, зумовлює необхідність перегляду організаційних принципів і законодавчих положень діяльності адвокатури як механізму захисту прав людини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

До проблем діяльності адвокатури зверталися багато українських науковців. Зокрема, питанням організації та діяльності адвокатури присвятили свої наукові доробки такі вчені, як Н. Андріанов, В. Андреевський, Н. Бакаянова, А. Батанов, І. Бронз, Т. Варфоломеева, Є. Васьковський, Т. Вільчик, Н.А. Дрьоміна, О.І. Жуковська, В.В. Леоненко, М.М. Михеєнко, О.Р. Михайленко, А.Л. Ривлін, С.Ф. Сафулько, О.Д. Святоцький, Д.С. Суслло, В.В. Титаренко, Д.П. Фіолевський, Ю.В. Хоматов, Г.І. Чангулі, В.П. Шибіко, С.Я. Фурса. Проблеми, що виникають на практиці, зумовлюють необхідність вивчення питань діяльності адвокатури з перенесенням наголосу із загальних положень значення правозахисної діяльності цього інституту в площину її практичних можливостей, чим і викликана потреба збільшення досліджень у цій сфері.

Мета статті – висвітлення законодавчих і теоретичних положень щодо діяльності адвокатури з акцентом на проблемних питаннях, що виникають у практичній діяльності.

Виклад основного матеріалу. На хвилі патріотичних подій в Україні одночасно з економічною кризою всередині держави громадяни України вперше з часів незалежності стали небайдужими до ролі закону і права в суспільному та особистому житті.

Частина населення з огляду на події в державі стала більше цінити особисту свободу, почала розуміти, що гарантії, закріплені Конституцією, мають бути не тільки на папері, але і в реальному житті, і в сучасному стані держави це є більш ніж можливим і неодмінно важливим.

У будь-якому випадку серед людей, чия довіра до влади значно зросла за останні півтора року, і тих, що втратили віру в майбутнє остаточно, знайдеться мало таких, кому б

ждного разу не довелось, хай і з цинізмом, але звернутися за правовою допомогою.

Продиктована часом міжнародна практика більш «зрілих» держав вимагає від правника кваліфікації, зацікавленості, інтелігентності, чесності, моральності та гострого розуміння справедливості.

Молода Україна вимагала від юриста-представника юридичної освіти, більш-менш тривалого досвіду та помірних цін на послуги. Сучасна ж Україна очікує від юридичного супроводу гарантій дотримання європейських стандартів і розвитку у сфері адвокатури.

Більшість науковців сьогодення працюють над створенням образу сучасного юриста, який одночасно міг би бути незалежним у своїй діяльності, але залежним від совісті, достатньо розвинутим у різних галузях права, але ідеально кваліфікованим в одній, вміти зберігати таємниці клієнтів, але поєднувати в собі якості психолога, медіатора і комунікатора, не бути запрограмованим на помилки, але бути готовим до відповідальності.

Світовий досвід свідчить, що такою особою може бути лише адвокат.

Частина 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року № 5076-VI визначає адвокатську діяльність як незалежну професійну діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту.

Згідно зі ст. 59 Конституції України адвокатура діє для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги під час вирішення справ у судах та інших державних органах.

Також Конституційний Суд України в рішенні від 16 листопада 2000 року № 13-рп/2000 у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного вибору захисника) надав визначення адвокатури України як спеціально уповноваженому недержавному професійному право-

захисному інституту, однією з функцій якого є захист особи від обвинувачення та надання правової допомоги під час вирішення справ у судах та інших державних органах (ч. 2 ст. 59 Конституції України).

Отже, можемо зробити висновок, що адвокатура є інститутом громадянського суспільства (громадським об'єднанням).

В.К. Антошкіна дала визначення адвокатурі як незалежній самостійній громадській організації професійних юристів, яка у встановленому законом порядку виконує важливу суспільну функцію – захист прав і законних інтересів громадян і організацій, а також надає їм необхідну правову допомогу. Тим самим автор визначила такі види адвокатської діяльності, як захист і правова допомога [1, с. 9].

А.В. Молдован і Т.М. Тилик замінюють поняття «адвокатська діяльність» поняттям «адвокатська практика» і визначають її як діяльність адвокатів-професіоналів з вирішення будь-яких спорів, що мають юридичний характер, і надання правової допомоги під час розгляду різних категорій справ, реалізації правового статусу громадян, розгляду скарг [2, с. 86].

Отже, робимо висновок, що в Україні адвокатська діяльність має як мінімум дві «константи»: незалежність і професійність.

Незалежна діяльність адвоката, на нашу думку, полягає передусім у відсутності навіть мінімальних і завуальованих перешкод з боку органів влади та інших структур для максимальної активізації адвокатом його розумових, фізичних і моральних ресурсів під час здійснення адвокатської діяльності, спрямованої на досягнення бажаного для клієнта результату.

Під незалежністю обов'язково слід розуміти самостійність прийняття рішень і відсутність страху за їх прийняття.

У Загальному кодексі правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 1 жовтня 1988 року зазначено, що завдання, які виконує адвокат у процесі професійної діяльності, вимагають його абсолютної незалежності і відсутності будь-якого впливу на нього, пов'язаного в першу чергу з його особистою заінтересованістю або з тиском зовні.

Незалежне становище адвоката сприяє зміцненню в суспільстві довіри до процедур правосуддя і неупередженості суддів. Тож адвокату потрібно уникати будь-яких обмежень власної незалежності й не поступатися принципами обов'язку заради інтересів клієнта, суду або інших осіб.

Адвокату належить зберігати незалежність під час розгляду як майнових спорів, так і справ, не пов'язаних з матеріальною заінтересованістю. Порада, одержана клієнтом від адвоката, втрачає сенс, якщо останній дав її, керуючись міркуваннями власної вигоди, з будь-яких корисливих інтересів або під впливом тиску зовні [3].

У цьому контексті вважаємо доречним наголосити, що адвокат має бути незалежним і від матеріального становища, від негативних

явищ суспільства, таких як алкогольна чи наркотична залежність, від психічних розладів, соціопатії тощо.

На нашу думку, незалежність адвоката можна поділити на два види: зовнішню та внутрішню. Якщо першу постійно «відвойовують» адвокати різних країн і народів, об'єднуючись світовою спільнотою для цієї мети, то другий вид незалежності – це боротьба людини зі своєю особистістю наодинці.

Ступінь залежності адвоката від внутрішнього чинника формує репутацію адвоката і, відповідно, його рейтинг.

Наприклад, у США існує компанія Avvo, заснована в 2006 році в Сієтлі (штат Вашингтон) адвокатом Марком Бриттоном з метою допомогти людям знайти підходящого адвоката. Компанія допомагає клієнту за допомогою інтернет-ресурсу знайти юриста, який максимально підходить йому за галуззю практики, за місцезнаходженням, а також за рейтингом. Рейтинг формується на підставі публічної інформації про кожного адвоката та інформації, яку адвокати розміщують у своєму профілі. Інформація формується з різних джерел, зокрема з державних архівів, а також джерел, розміщених в Інтернеті. Цю інформацію розглядають за математичним модулем для розрахунку рейтингового числа від 1 до 10 [4].

В Україні за допомогою інтернет-ресурсу можна знайти рейтинг адвокатів за загальним балом, сформованим на підставі оцінювання інтернет-користувачів, а також почитати відгуки про того чи іншого адвоката. Прикладом ведення такого рейтингу є сайт адвокатського об'єднання «Фундація адвокатів України»: рейтинг адвокатів формується там виключно на підставі оцінювання запропонованих кандидатур із членів цього ж адвокатського об'єднання [5]. Аналогічно 1-й народний рейтинг юристів України формує рейтингові показники на основі оцінювання безлічі спеціалістів у галузі права, а не лише адвокатів [6].

Що стосується зовнішньої незалежності адвоката, то сьогодні, на думку деяких фахівців, актуальним недоліком проголошеної незалежності адвокатської діяльності є обов'язковість членства в Національній асоціації адвокатури України.

Відповідно до ст. 36 Конституції України ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян чи обмежений у правах за належність чи неналежність до політичних партій або громадських організацій.

Згідно з пп. 23 і 24 Основних положень про роль адвокатів, прийнятих восьмим Конгресом ООН із запобігання злочинам 1 серпня 1990 року, адвокати, як і інші громадяни, мають право на вільне об'єднання в асоціації та організації. Зокрема, вони мають право створювати місцеві, національні і міжнародні організації та відвідувати їх збори без побоювання обмеження професійної діяльності з причин їхніх законних дій або членства в організації, дозволеній законом.

У свою чергу ст. 45 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» заперечує свободу вступу до об'єднання громадян, визначаючи, що з моменту державної реєстрації Національної асоціації адвокатів України її членами стають всі особи, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Інші особи стають членами Національної асоціації адвокатів України з моменту складення присяги адвоката України.

Водночас у країнах, що побудували правову державу (США, Німеччина, Франція, Англія, Швейцарія та ін.), унеможливлено участь адвоката як у суді, так і на досудовому слідстві, якщо він не має відповідного статусу належності до однієї з адвокатських корпорацій незалежно від бажання обвинуваченого чи підсудного.

Належність до професійної асоціації передбачає високий професіоналізм та корпоративну відповідальність. В Італії, Франції, Японії, Англії до участі в судах вищих інстанцій допускаються навіть не всі адвокати, що належать до певної асоціації. Усі допущені до адвокатської діяльності юристи США об'єднані в асоціацію юристів штату [7].

На наш погляд, існування адвокатського самоврядування з обов'язковим членством у ньому є неминучим доти, доки Конституція України визначає суб'єктом надання правової допомоги та захисту від обвинувачення адвокатуру як орган, а не адвоката як самозайняту особу. Водночас відділення адвокатури від держави є гарантією незалежності, а тому одержавлення адвокатури є неможливим. З огляду на це адвокатура є і має бути недержавною організацією.

Отже, феномен обов'язковості членства адвоката в адвокатському об'єднанні є, найімовірніше, винятком із правила, аніж порушенням конституційного права добровільності вступу до об'єднань громадян.

З іншого боку, участь адвоката в об'єднанні спричиняє поширення на нього Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 року № 72 (зі змінами). Згідно з п. 2.16 цього Положення порушення адвокатом порядку та строків сплати щорічних адвокатських внесків вважається невиконанням рішення органу адвокатського самоврядування та, відповідно, дисциплінарним проступком.

Наслідком несплати адвокатом у встановлений строк щорічного внеску на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування – джерела фінансування ведення Єдиного реєстру адвокатів України є перехід відомостей про нього у стан неактивних і невидимих для користувачів офіційного веб-сайту НААУ, обробка і підтримка яких адміністратором ЄРАУ не здійснюється. Такий адвокат не має права брати участь у діяльності (роботі) органів адвокатського самоврядування у зв'язку з відсутністю даних про нього в ЄРАУ.

Іншим принципом діяльності адвокатури є професійність.

Звичайно, на першому місці для осіб, які звертаються до адвоката за допомогою, є наявність у нього достатніх теоретичних знань у галузі права. Фундаментом для таких знань є здобуття вищої юридичної освіти.

Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2013 року № 270 (з відповідними змінами), передбачає обов'язковість наявності у кандидата документа державного зразка, що підтверджує набуття заявником повної вищої освіти за спеціальностями «правознавство», «правоохоронна діяльність», «міжнародне право».

Саме на освітні заклади, що готують фахівців за цими спеціальностями, покладається вкрай важлива місія підготовки професійних адвокатів. Крім того, ВНЗ мають виховувати в студентах правову культуру, що є однією зі складових професійної діяльності.

Зокрема, В.В. Копейчиков характеризує правову культуру як синтез правових цінностей, які відповідають рівню правового прогресу, якого досягнуло суспільство, і які переводять у правовий стан свободу особистості як найважливішу соціальну цінність.

Правова культура має характеризуватися більшою зрілістю і професіоналізмом. Характерною ознакою відданості адвоката своїй справі, професійної зрілості є загострене почуття справедливості [8, с. 27]. Водночас загострене почуття справедливості, на нашу думку, є більше філософським поняттям, аніж професійним, через відсутність чітких критеріїв зла і добра.

Яскравим прикладом такої розмитості стали матеріали дисциплінарного провадження, за якими адвокат, надаючи правову допомогу під час спору в суді, пов'язаного з поділом майна подружжя, надіслала протилежній стороні листа з пропозицією позасудового вирішення конфлікту. Адресат оцінила лист як такий, що принижує її честь і гідність, а дії захисника – як втручання в особисте життя (лист містив інформацію про факти пропонування нею інтимних послуг за гроші) та подала скаргу на адвоката до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області. Адвокат оскаржила до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури прийняте щодо неї рішення про позбавлення права займатись адвокатською діяльністю протягом одного року.

ВКДКА вирішила, що правник, надсилаючи листа на адресу опонента під час розгляду справи, порушила вимоги ч. 2 ст. 45 Правил адвокатської етики, відповідно до яких адвокату слід уникати позапроцесуального спілкування по суті справи, що є предметом судового розгляду, з учасниками провадження, які не є його клієнтами, і вести таке спілкування

лише у формах та з метою, що не суперечать чинному законодавству та цим правилам, і тільки у випадках, коли це є необхідним для належного виконання доручення [9].

Отже, почуття тактовності й коректності обов'язково мають бути в гармонії з почуттям справедливості. Інакше «фанатизм» адвоката в бажанні допомогти клієнту всіма доступними засобами може обернутися проти самого адвоката.

Водночас, якщо загострене почуття справедливості може зашкодити адвокату, то психологічне знання для нього є запорукою успіху. Як приклад можемо навести відписку одного з юристів, розміщену на одному з сайтів, на коментар його діяльності. Зокрема, громадянка Н. оцінила діяльність юриста так: «Про аферистів-шахраїв відзив може бути тільки однозначним – негатив». На що «славнозвісний» юрист відповів: «О, божевільна бабуся і тут мене знайшла. Досвідчений юзер».

Звісно, модель реагування на невдоволення роботою в розрізі її об'єктивності кожна особа обирає на власний розсуд. Проте, почитавши такі коментарі, у потенційного клієнта навряд чи виникне бажання звернутися за допомогою саме до цієї особи. Інша справа, якби відповідь юриста була не глузливо-образливою, а аргументованою, тобто з висвітленням у загальних рисах бачення конфлікту та коректного вибачення перед громадянкою, незалежно від правомірності дій юриста і адекватності клієнта. Адже у будь-якому випадку вибачення притуплює агресію і складає приємне враження про особу, надто коли людина, що вибачається, насправді знайшла в собі мужність пробачити наклеп і навіть сказати «вибачте», оскільки «дурний шукає помилки у інших, розумний – у себе, а мудрий – всіх пробачає» (В. Біднова).

Також важливою запорукою успіху адвоката є його грамотність, що формує враження клієнта про його професійність.

Загалом, на наш погляд, критеріями для позитивного результату на стадії знайомства адвоката з клієнтом є зовнішній вигляд адвоката (охайність, діловий стиль в одязі), доброзичлива посмішка на початку кожної зустрічі, мінімальне використання незнайомих клієнту понять і термінів, а також обсяг часу, який адвокат виділяє для того, щоб вислухати клієнта.

Не менш важливою для першого враження є і обстановка офісу, в якому відбуватиметься бесіда. Допустимим варіантом для контакту адвоката з клієнтом вважаємо також зустрічі в невимушеній обстановці: заклади громадського харчування, кафе, парки, сквери тощо. Проте, на наше переконання, адвокат повинен мати приміщення для здійснення професійної діяльності, адже місце, де працюватиме адвокат, має бути максимально придатним для цього.

І, нарешті, адвокат повинен уміти слухати, а не намагатися з метою економії часу, постійно перебуваючи клієнта, вгадати розвиток подій проблеми, за вирішенням якої звер-

нувся клієнт. У подальшому, на стадії обрання моделі відновлення порушеного права клієнта, адвокат не повинен нав'язувати йому свою позицію, давати зайвих обнадійливих обіцянок, користуючись меншою обізнаністю клієнта в юриспруденції.

На жаль, існують непоодинокі випадки, коли юристи, зокрема адвокати, достеменно знаючи про існування практики Верховного Суду України з питання, яке стосується клієнта, що є обов'язковою для застосування судами України та містить правову позицію не на користь клієнта, з меркантильних міркувань не пояснюють клієнту недоцільності звернення до суду та без вагань починають судові процеси в судах першої, апеляційної та касаційної інстанцій, отримуючи за це гонорар.

Загалом, критеріїв для оцінювання професійності адвокатів є багато, і всі вони формуються на підставі вражень людей, які є професіоналами в інших сферах: лікарів, вчителів, будівельників, інженерів, бухгалтерів тощо. Для всіх цих людей апогеєм професійності адвоката є позитивний результат вирішення їх проблеми.

Водночас, оскільки людина є найголовнішою цінністю суспільства, крім професійності у адвоката має бути людяність. Людяність адвоката, на наш погляд, це така його риса, що визначає мету всієї адвокатської діяльності – в любові до людини йти за покликанням душі й самовіддано захищати всіх ображених і юридично слабших так, як не вистачило б сил і насаги захистити самого себе.

Майбутнім адвокатам варто пам'ятати під час набуття професійних якостей і відданості справі, що від набуття професійності та самовідданості тих самих лікарів, вчителів, будівельників, інженерів, бухгалтерів бодай одного разу залежатиме і їхнє життя.

Висновки. Безумовно, важливим аспектом для адвокатури є поліпшення на законодавчому рівні регулювання питання гарантій і прав адвокатів. І це стосується не лише законодавства про адвокатуру, а й процесуального законодавства, процесуальних кодексів, якими керуються у своїй діяльності адвокати. Основною метою НААУ в цьому випадку є чітке закріплення на законодавчому рівні міри відповідальності за порушення прав і гарантій адвокатів, адже це забезпечить дійсну рівність між сторонами процесу. Рівність у нас залишиться декларативною доти, доки у процесуальних кодексах не буде закріплено чіткий набір повноважень та їх зустрічне дотримання з боку інших суб'єктів процесу.

Відповідно до Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки адвокатурі присвячено розділ 5.6, в якому зазначаються пункти, реалізація яких позитивним чином позначиться на процесі реформування. Нині НААУ вже працює над цим. Наприклад, розробляється концепція страхування професійної відповідальності адвоката, реалізація на практиці та законодавчого закріплення виключного права адвокатів на представництво в судах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антошкіна В.К. Адвокатура України : навч. посіб. / В.К. Антошкіна, О.Є. Картамишева, К.А. Седих ; Бердянський ун-т менеджменту і бізнесу. – Донецьк : Юго-Восток, 2012. – 155 с.
2. Молдован А.В. Адвокатура України : навч. посіб. / А.В. Молдован, Т.М. Тилик. – К. : Алерта, 2013. – 254 с.
3. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 1 жовтня 1988 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_343
4. http://www.avvo.com/about_avvo
5. База адвокатів [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://vash-advokat.com/index.php?page=baza-advokat-v>
6. 1-й народний рейтинг юристів України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://advorate.com.ua/about.php>
7. Фіолевський Д.П. Адвокатура : підручник / Д.П. Фіолевський. – 3-тє вид., випр. і допов. – К. : Прав. єдність, 2014. – 622 с. – Бібліогр. : С. 488-496. – С. 71.
8. Адвокатура: минуле та сучасність // матеріали IV Міжнар. наук. конф. адвокатів, молодих вчених, аспірантів та студентів, 22 листопада 2014 року, Одеса / ред. : В.М. Дрьомін; уклад. : Т.О. Остапенко, Л.Ю. Чекмарьова, Л.Р. Познахівська ; Рада адвокатів Одес. обл., Нац. ун-т «Одес. юрид. академія», адвокат. об'єднання «Одес. обл. колегія адвокатів». – О. : Гринь Д.С., 2014. – 414 с.
9. Слободян І. За межею допустимого / Слободян І. // Закон і Бізнес. – 2015. – № 19-20(1213-1214).
10. Україні слід закріпити європейські принципи юрпрофесії // Закон і Бізнес. – 2015. – № 24(1218).

Рабовская Светлана Яновна

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ПРИНЦИПОВ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АДВОКАТУРЫ УКРАИНЫ

Статья посвящена исследованию аспектов общих теоретических и законодательных подходов к пониманию и изучению деятельности адвокатуры. Обозначены проблемные вопросы реализации отдельных принципов адвокатской деятельности. Подведен итог о том, что важным аспектом для адвокатуры является улучшение на законодательном уровне регулирования вопросов гарантий и прав адвокатов.

Ключевые слова: адвокатура, адвокатская деятельность, принципы адвокатской деятельности, адвокатское самоуправление, профессиональная деятельность.

Rabovsca Svitlana

SOME ISSUES OF ORGANIZATIONAL PRINCIPLES OF THE ADVOCACY IN THE UKRAINE

The article investigates general theoretical aspects and legislative approaches to the understanding and study of the Advocacy. Identify problem issues of implementation of certain principles of advocacy. It summarizes that important aspect of advocacy is to improve the legislative regulation of the level of guarantees and rights advocates.

Keywords: advocacy, types of advocacy principle, lawyer self-management, professional activity.

Слива Людмила Володимирівна,

аспірант кафедри нотаріального

та виконавчого процесу і адвокатури,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

УДК 347.965

АДВОКАТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті наведено аналіз сучасного стану адвокатського самоврядування в Україні, здійснено короткий огляд системи його органів та їх повноважень відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Особливу увагу приділено проблемам організації та функціонування вітчизняної адвокатури, шляхам їх вирішення. Автор сформулював окремі пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства.

Ключові слова: адвокатура, адвокатське самоврядування, проблеми, З'їзд адвокатів, щорічні внески, Національна асоціація адвокатів України.

Інститут адвокатури завжди перебуває в колі наукових інтересів багатьох фахівців у галузі юриспруденції. Це обумовлено тією важливою соціальною функцією, що покладена на адвокатуру згідно

з Конституцією України: адвокатура діє для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги під час вирішення справ у судах та інших державних органах.